

ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІНИ ЧАСТКИ ОПЛАТИ ПРАЦІ У СТРУКТУРІ ВВП: СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Мазур Маргарита Вікторівна

ORCID ID: 0000-0002-1152-6126

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
математичного моделювання та статистики

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

Луняк Ірина Вікторівна

ORCID ID: 0000-0003-2098-0467

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
математичного моделювання та статистики

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

Сіренко Катерина Вікторівна

ORCID ID: 0000-0001-7148-0599

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
математичного моделювання та статистики

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

Останні роки зберігається глибока диспропорція між вартістю життя в Україні і фактичною оплатою праці. Знецінення праці, масова трудова міграція та збільшення бідності стали наслідками хибної політики уряду щодо оплати праці. Запровадження переважно сировинної моделі економіки призвело до того, що країна тривалий час продовжує експортувати товари з низьким ступенем обробки, що відобразилося на рівні та тенденціях частки заробітної плати у валовому внутрішньому продукті (ВВП) [3]. Вивчаючи питому вагу витрат на оплату праці найманих працівників у ВВП України за 2017-2021 роки та порівнюючи її з країнами Євросоюзу (ЄС) можна спостерігати тенденції до зниження цього показника за останні п'ять років. Частка фонду оплати праці у ВВП України досить низька порівняно з країнами ЄС (табл. 1).

Таблиця 1

Частка оплати праці у ВВП України та країн Євросоюзу за 2017-2021 роки

Країна	Частка оплати праці у ВВП, %		Темп приросту (зниження), у % 2021р. до 2017р.
	2017	2021	
Україна	39,2	32,0	-18,4
Австрія	39,3	40,9	+4,2
Бельгія	36,5	36,1	-0,9
Болгарія	36,2	37,6	+3,9
Греція	27,8	29,4	+5,8
Данія	47,1	46,2	-1,8
Естонія	35,8	36,6	+2,4
Ірландія	24,6	21,8	-11,5
Іспанія	35,2	37,1	+5,4
Італія	28,9	29,8	+2,8
Кіпр	35,8	35,9	+0,3
Латвія	38,5	40,1	+4,1
Литва	34,4	46,3	+34,5
Люксембург	41,2	42,6	+3,4
Мальта	38,3	42,3	+10,3
Нідерланди	37,7	37,7	0,0

Продовження табл. 1

Частка оплати праці у ВВП України та країн Євросоюзу за 2017-2021 роки

Країна	Частка оплати праці у ВВП, %		Темп приросту (зниження), у % 2021р. до 2017р.
	2017	2021	
Німеччина	42,6	43,5	+2,1
Польща	32,8	33,2	+1,1
Португалія	34,3	37,3	+8,7
Румунія	31,1	35,1	+12,9
Словаччина	31,0	32,6	+5,3
Словенія	42,5	45,2	+6,4
Угорщина	35,6	34,8	-2,3
Фінляндія	38,0	39,0	+2,7
Франція	38,3	38,5	+0,6
Хорватія	39,1	41,3	+5,7
Чехія	32,9	34,5	+4,9
Швеція	39,6	38,9	-1,9

дані сформовано з [1, 2]

Як свідчать результати аналізу, найменші частки оплати праці у ВВП з країн Євросоюзу у 2021 році спостерігалися в Ірландії (21,8%), Греції (29,4%) та Італії (29,8%). У більшості країн спостерігалися тенденції до зростання питомої ваги оплати праці у структурі ВВП. Натомість в Україні, де оплата праці займає менше третини ВВП, за останні п'ять років ця частка зменшилася на 18,2% і становила лише 32% у 2021 році [3].

Відомо, що Україна значно відстає від інших європейських країн як за рівнем номінальної заробітної плати, так і за рівнем багатьох соціальних стандартів [4]. Невелика частка оплати праці у ВВП та тенденції її зниження свідчать про необхідність оптимізації структури ВВП, визначеного розподільчим методом, та доведення рівня оплати праці до економічно обґрунтованого шляхом відповідної політики уряду.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. (2023). Національні рахунки. Вилучено з: <https://ukrstat.gov.ua>.
2. Євростат. (2023). ВВП та головні складові. Вилучено з: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMA_10_GDP/default/table?lang=en.
3. Луняк, І. В. (2015) Статистичний аналіз заробітної плати за організаційно-правовими формами господарювання. Ефективна економіка, (10). Вилучено з: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4404>.
4. Мазур, М. В. & Сіренко, К. В. (2023) Ринок праці в країнах Євросоюзу: статистичний аспект. Підприємництво та інновації, (26), 80-83. Вилучено з: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/26.12>.